

SOS – ІСТОРИЧНА ПАМ'ЯТКА Досліджуємо і зберігаємо разом

УЧАСНИКИ:

учні, студенти навчальних закладів України

Організатори: Львівська міська рада, кафедра історії України та етнокомунікації Національного університету «Львівська політехніка» у партнерстві із Всеукраїнською асоціацією викладачів історії та суспільних дисциплін «Нова Доба» у рамках європейської мережі молодіжних історичних конкурсів «EUSTORY»

ТЕРМІНИ ПРОВЕДЕННЯ

1 листопада 2017 — 10 квітня 2018 р.

Підведення підсумків — травень 2018 р.

Всі учасники Акції

- ▶ отримають сертифікати учасника Акції.
- ▶ побачать свої роботи опублікованими на сайті кафедри ІМКС Національного університету «Львівська політехніка».

Команди-переможці конкурсу (разом із координаторами):

- ▶ отримають сертифікат переможців Акції;
- ▶ долучаться до формування історичного та культурного простору свого населеного пункту;
- ▶ отримають запрошення на презентацію своїх проєктів у Національному університеті «Львівська політехніка»;
- ▶ ваші роботи будуть опубліковані на сторінці конкурсу у мережі Facebook, отримають поширення у професійній спільноті та матимуть змогу бути вирішеними на місцевому рівні;
- ▶ зможуть подати свої роботи на II етап — конкурс молодіжних історичних проєктів під егідою Всеукраїнської асоціації викладачів історії та суспільних дисциплін «Нова Доба» у рамках міжнародної мережі історичних конкурсів EUSTORY із подальшою участю у міжнародних заходах;
- ▶ участь у конкурсі враховуватиметься при вступі на спеціальність «Музеєзнавство, пам'яткознавство» у Національний університет «Львівська політехніка».

АКЦІЯ МАЄ НА МЕТІ

- ▶ усвідомлення особистістю цінності історико-культурної спадщини місцевої громади, необхідності її збереження чи відновлення;
- ▶ стимулювати інтерес та дбайливе ставлення до її збереження;
- ▶ розвиток партнерства молоді та громадськості у справі охорони та популяризації історико-культурної спадщини.

Сьогодні в умовах адміністративної реформи та зростання ролі місцевого самоврядування в Україні актуалізується питання економічного, соціального та культурного розвитку місцевих громад. Відтак зростає роль місцевої історико-культурної спадщини як одного з механізмів розвитку громад, платформи для консолідації й інтеграції спільноти.

Проведення досліджень на тему місцевої історії, збереження об'єктів культурної спадщини, популяризація локальної історії, «брендування» спадщини як інструменту капіталізації місцевого культурного середовища, розробка туристичних маршрутів, проведення мистецьких фестивалів — усе це становить потужний потенціал не тільки для формування локальної, регіональної та національної ідентичності членів місцевої громади, але й для її духовного та економічного розвитку самого регіону.

Україна має багату історико-культурну спадщину. У містах та селах, де ми живемо, є чимало цінних об'єктів, окремі з яких внесені в реєстр історико-архітектурних пам'яток завдяки своєму особливому архітектурному чи історичному значенню.

Та більшість пам'яток історії та культури залишаються занедбаними та невідомими, потребують уваги та відновлення.

ПАМ'ЯТАЙМО, що стан нашого довкілля, історичної та культурної спадщини, що формує його неповторний соціокультурний образ, є важливим обов'язком кожного, а не лише влади. Дослідження проблем, пов'язаних із культурною спадщиною, дає змогу визначати, як приймаються рішення, що впливають на її долю, організувати необхідну і важливу для громади діяльність, спричиняючи позитивні зміни в її історичному середовищі та робить його привабливим для туристів.

ЯКІ ПАМ'ЯТКИ ІСТОРІЇ ТА КУЛЬТУРИ МОЖУТЬ БУТИ ОБ'ЄКТОМ ДОСЛІДЖЕННЯ?

- ❖ будівлі: палаци, фортеці, замки, міські будинки, маєтки, садиби, сільські будівлі;
- ❖ мости, альтанки, павільйони, шлюзи, поштові скриньки, пам'ятні знаки тощо;
- ❖ громадські місця та державні установи: будівлі міських та сільських органів управління, громадських організацій, клубів, театрів, кінотеатрів, навчальних закладів, суду, ратуші, катівні, в'язниці тощо;
- ❖ будинки, пов'язані з життям і діяльністю видатних людей;
- ❖ будинки державних, наукових, громадських установ, освітніх і медичних закладів, театрів, бібліотек, музеїв, редакцій часописів;

- ❖ культові споруди: сакральні споруди (церкви, костели, синагоги, мечеті, дзвіниці, монастирі, каплиці, митрополічі, єпископські палати), церковні реліквії (хрести, ікони, скульптури, картини, хоругви), тощо;
- ❖ архітектурні деталі на будинках: статуї в нішах, барельєфи, атланти і каріатиди, прикраси над входом, балконні решітки; незвичні і цікаві ліхтарі, флюгери, димарі, вивіски над ресторанами чи магазинами, кольорова мозаїка на бруківці, телефонні будки і смітники тощо;
- ❖ пам'ятки садово-паркового мистецтва, а також пам'ятки природи, які мають історичну цінність (унікальні дерева, алеї, сади, парки, гаї, ліси, виноградники, скелі, урвища, яри, каньйони, пороги тощо);
- ❖ споруди, меморіали, пам'ятники й надгробки;
- ❖ некрополі, поховання;
- ❖ пам'ятні місця військової історії: могили, статуї, обеліски, цвинтарі, замки, вежі, мури, ворота, окопи, форти, доти, оборонні споруди, військові меморіали тощо;
- ❖ територіальні обмеження: фортифікаційні укріплення, огорожі, мури, прикордонні смуги, паркани, хвіртки, перелази тощо.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ. Свідчення минулого можна віднайти не лише у музеях та архівах. Вони є довкола нас і можуть спонукати до дивовижної подорожі у минуле.

Важливо лише уважно оглянути й оцінити те місце, де ми живемо. Історичну пам'ятку можна віднайти як на околицях невеликого села, так і у спальному районі великого міста. Це може бути занедбана стара будівля, де відбувалися визначні події у минулому, дорога, з якою пов'язані переміщення людей, залишки парку тощо.

ЯК МИ МОЖЕМО БРАТИ УЧАСТЬ В АКЦІЇ:

Організуйте у вашому місті, селі акцію «SOS – історична пам'ятка нашого міста, села», спрямовану на інформування громадськості про історію і стан пам'ятки та необхідність її збереження.

Задля цього:

Пошукайте у вашому населеному пункті чи місцевості пам'ятку історії та культури (одну чи декілька), котра:

- ❖ справляє на вас особливе враження;
- ❖ є чи може бути цінною для місцевої громади;
- ❖ нагадує про минулі події;
- ❖ викликає цікаві міркування;
- ❖ була перенесена чи зруйнована.

Охарактеризуйте час, обставини, події чи осіб, з якими пов'язана пам'ятка.

Опишіть загальний вигляд пам'ятки: символіку, форму, розміри, місце, на якому стоїть, матеріал, з якого зроблена, а також певні її особливості та враження, котрі вона викликає.

З'ясуйте, коли і за яких обставин пам'ятка була споруджена:

- ❖ Хто був до цього залучений і на чий кошти вона була споруджена?
- ❖ Які ідеї та чий інтереси вона виражала?
- ❖ Як виглядала пам'ятка у минулому? Чи була вона типовою для свого часу?
- ❖ Як ставилися люди до пам'ятки?

Дослідіть подальшу історію пам'ятки:

- ❖ Як люди оберігали її?
- ❖ Які громадські заходи відбувалися біля пам'ятки (святкові процесії, демонстрації, віча)?
- ❖ Чи була вона змінена, перенесена на інше місце, забута, знищена, відреставрована?
- ❖ Якої критики зазнавала ідея споруди, чи змінювалось її трактування упродовж історії?

Охарактеризуйте теперішній стан пам'ятки:

- ❖ Як виглядає пам'ятка у наш час?
- ❖ Чи виникали проблеми, пов'язані із її збереженням?
- ❖ Чи є побажання змінити пам'ятку або знести її?
- ❖ Як сприймають та оберігають пам'ятку місцеві жителі?

Стан історичної будівлі можна оцінити таким чином:

д у ж е п о г а н и й: будівля з конструктивними пошкодженнями чи нестійкістю. Часто більшу частину даху зруйновано, що призвело до значного псування будівлі;

п о г а н и й: будівля з дахом, який протікає, що пошкоджує цегляну кладку, і відсутністю ринв, що призводить до гниття і загального руйнування усього будинку;

з а д о в і л ь н и й: будівля є конструктивно неушкоджена, але потребує невеликого ремонту чи виконання загальних вимог експлуатації;

д о б р и й: будівля є конструктивно неушкоджена, звуконепроникна і захищена від шкідливих впливів погоди, жоден значний ремонт непотрібен.

ВАША РОБОТА МОЖЕ БУТИ ЗДІЙСНЕНА У ФОРМІ:

(одна чи декілька на вибір):

- 1) історичного дослідження;
- 2) групового проекту;
- 3) сайту на захист історичної пам'ятки;
- 4) фотовиставки у місцевому клубі, будинку культури, площі тощо;
- 5) опитування мешканців про історію пам'ятки та виявлення їхнього ставлення до її збереження;
- 6) фестивалю для збору коштів для збереження пам'ятки;
- 7) офіційного листа до органів місцевої влади щодо покращення стану пам'ятки;
- 8) впорядкування території біля пам'ятки;
- 9) плаката / банера на захист історичної пам'ятки;
- 10) інтерв'ю, статті, репортажу у ЗМІ;
- 11) тематичного буклету, листівки для поширення серед місцевих жителів;
- 12) колажу, виставки або РР-презентації в класі, школі, для громадськості населеного пункту – на площі, у музеї, місцевій раді тощо;
- 13) туристичного маршруту, екскурсії;
- 14) плану порятунку/реконструкції будови (пам'ятки).

ДО 31 БЕРЕЗНЯ 2018 р. УЧАСНИКИ НАДСИЛАЮТЬ:

- ❖ Анкету учасника.
- ❖ Хроніку акції у формі Microsoft Power Point презентації (не більше 12 слайдів).

на електронну адресу:
sos.historical.monument2018@gmail.com

Загальний обсяг матеріалів не повинен перевищувати 10 Mb.

Усю іншу додаткову інформацію про Акцію ви можете розмістити в Інтернеті та повідомити нам її адресу.

КОНСУЛЬТАЦІЇ ТА ІНША ДОПОМОГА:

097 2129107 — Наталія Панас

panas_n@i.ua

БАЖАЄМО ВАМ УСПІХІВ ТА ЧЕКАЄМО НА ВАШІ РОБОТИ!